

Plan van Aanpak Wolvenplan 2024

17 januari 2024
Versie 0.1

Colofon

<i>Document informatie</i>	
<i>Titel</i>	Plan van Aanpak Wolvenplan 2024
<i>Auteur</i>	5.1.2.e [naam] & 5.1.2.e [naam]
<i>Versie</i>	0.1
<i>Status</i>	Concept
<i>Datum</i>	12 december 2023
<i>Bestandsnaam</i>	Plan van Aanpak Wolvenplan 2024
<i>ISO Document</i>	
<i>(ISO) Proces</i>	

	<i>Naam</i>	<i>Rol</i>
Documenteigenaar	5.1.2.e [naam]	Projectleider
Proceseigenaar	[naam]	[rol]
Procesverantwoordelijk	[naam]	[rol]

<i>Versiebeheer/wijzigingshistorie</i>				
<i>Versie</i>	<i>Status</i>	<i>Datum</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Auteur</i>
0.1	Concept	24-01-10	Versie t.b.v. intern afstemmen	5.1.2.e [naam] & 5.1.2.e [naam] - 5.1.2.e [naam]

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Aanleiding en probleemstelling	4
2 Doel en producten	5
2.1 Doel	5
2.2 Producten	5
3 Randvoorwaarden en risico's	6
3.1 Randvoorwaarden	6
3.2 Risico's	6
4 Keuzes en aannames	8
5 Organisatie en communicatie	9
5.1 Verantwoordelijkheden	9
5.2 Communicatie.....	9
6 Stappenplan en planning	10
7 Raming kosten en inzet	13

1 Aanleiding en probleemstelling

In 2019 is het Interprovinciaal wolvenplan vastgesteld door de twaalf provincies. Daarin werkten zij uit hoe zij om zouden gaan met zwervende en territoriale wolven in Nederland. Het wolvenplan biedt provincies de basis om beleid formeel te verankeren in bijvoorbeeld verordeningen of beleidsregels.

Omdat het wolvenplan niet voorzag in alle situaties die zich in Nederland rondom de wolf kunnen voordoen, werd in 2023 onderzocht of het vernieuwd kon worden. Tijdens dit proces vonden de provincies op een aantal cruciale onderwerpen geen consensus. Daarom werd met het zogenoemde 'Addendum' een aantal toevoegingen aan het wolvenplan van 2019 vastgesteld, waar wél consensus over werd bereikt. Dit betrof de subsidieregeling voor preventieve maatregelen, de tegemoetkomingsregeling bij schade en de interventierichtlijnen (escalatieladder). Het wolvenbeleid werd op deze onderdelen geactualiseerd om beter in te spelen op de actualiteit.

Het verzoek van de IPO-Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied (BAC LG) is om het nieuwe wolvenplan eind 2024 vast te stellen: het Wolvenplan 2024 (WP24). Dit plan van aanpak zet uiteen hoe deze herziening in de loop van 2024 wordt gerealiseerd, om aan het eind van het jaar een document op te leveren dat voor alle provincies waardevol is.

2 Doel en producten

2.1 Doel

Doel van dit project is het interprovinciaal vaststellen van een Wolvenplan 2024 dat in de komende jaren richting geeft aan de gezamenlijke beleidsuitvoering van provinciale taken rondom de wolf.

2.2 Producten

Dit project levert één hoofdproduct op: het Wolvenplan 2024. Eventuele bijlagen zoals in ieder geval de interventierichtlijnen kunnen worden gezien als bijproducten van het project.

Het WP24 wordt samengesteld in vier fasen. Deze worden gedetailleerd beschreven in hoofdstuk 6: Stappenplan en planning. Kort gezegd houden de fasen het volgende in:

- In **Fase 1** wordt het project opgezet door middel van dit plan van aanpak.
- In **Fase 2** stelt de WWG samen met het BIJ12-team de inhoudsopgave van het WP24 vast.
- In **Fase 3** leveren betrokkenen tekstuele bijdragen voor het WP24 aan. Die tekstvoorstellen worden inhoudelijk besproken in de maandelijkse bijeenkomst van de Wolvenwerkgroep.
- In **Fase 4** wordt met de tekstuele bijdragen uit de vorige fase het WP24 samengesteld. Teksten uit het wolvenplan van 2019, de interventierichtlijnen en het addendum uit 2023 worden integraal herzien en verwerkt in het WP24.
- In **Fase 5** wordt het WP24 vastgesteld in de IPO-beleidsweg.
- Na vaststelling van het WP24 kan in **Fase 6** worden voorbereid op de publicatie van het document. Deze oplevering van het eindproduct is gepland op 6 december 2024.

3 Randvoorwaarden en risico's

3.1 Randvoorwaarden

Een gereviseerd wolvenplan kan niet tot stand komen zonder draagvlak onder alle provincies. Daarbij zal ook de input vanuit het Landelijk Overleg Wolf (LOW) worden benut. Dat betekent dat de hierin vertegenwoordigde maatschappelijke organisaties worden meegenomen in de ontwikkeling van het Wolvenplan 2024.

3.2 Risico's

3.2.1 *Gebrek aan consensus*

Het voornaamste risico bij de herziening van het bestaande wolvenplan is een gebrek aan consensus op één of meerdere onderdelen van de herziening, waardoor een onderdeel of zelfs het gehele wolvenplan niet (tijdig) vastgesteld kan worden.

Om dit te voorkomen worden de verschillende onderdelen van de herziening apart uitgewerkt en voorgelegd aan de ambtelijke en waar nodig bestuurlijke betrokkenen, voordat de uitkomst in het integraal herziene document wordt verwerkt. De provinciebestuurders worden geacht in uiterste gevallen te beslissen over onderwerpen waar ambtelijk geen consensus over wordt bereikt. De inspraak, het draagvlak en samenwerking wordt op die manier gemaximaliseerd. Naar gelang de bestuurlijke gevoeligheid en impact doorloopt een wijzigingsonderdeel van het WP24 de beleidsweg: IPO-Wolvenwerkgroep (WWG) → IPO-Werkgroep Natuurwetgeving (IPO-WGNW) → Ambtelijke Adviescommissie Landelijk Gebied (AAC LG) → Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied (BAC LG).

3.2.2 *Externe ontwikkelingen*

De ontwikkelingen in het 'wolvendossier' kunnen door ontwikkelingen van buitenaf worden beïnvloed. Denk daarbij aan relevante rechterlijke uitspraken in door derden gevoerde juridische procedures of aan wijzigingen in het Europese juridische beleidskader.

Eenzijds wordt zo veel mogelijk gepoogd deze ontwikkelingen weer te geven in het WP24, door de tekst samen te stellen met deelonderwerpen. Bij de uitwerking van ieder deelonderwerp wordt stilgestaan bij de relevante externe ontwikkelingen. Anderzijds wordt in het WP24 verantwoord dat het document een momentopname van het wolvendossier is, waardoor de lezer rekening moet houden met externe ontwikkelingen ná de publicatie van het document.

3.2.3 *Beschikbaarheid van adviezen en onderzoeksresultaten*

Ter voorbereiding van het WP24 zijn er bij externe partijen advies- en onderzoeksvragen uitgezet of worden deze nog uitgezet. Door deze externe betrokkenheid is bij sommige deelonderwerpen uiteraard niet volledig te garanderen dat de termijnen door hen gehaald worden en de deelonderwerpen daarmee tijdig aangeleverd worden voor het WP24.

De voornaamste maatregel om dit risico te beperken is dat bij de opdrachtverlening voor deze onderzoeken en adviezen wordt ingezet op de tijdige aanlevering door de opdrachtnemer.

3.2.4 *Personele capaciteit*

Het wolvendossier is onderdeel van een dynamisch beleidsterrein. (Beleids-)medewerkers op dit dossier moeten hun capaciteiten daarom vaak verdelen binnen het beleidsterrein en soms zelfs binnen het wolvendossier zelf. Het risico bestaat dat

de termijnen of de kwaliteit van het WP24 lijden onder deze beperkte capaciteit. Dat is zeer onwenselijk in het licht van het brede draagvlak van dit project.

Dit risico kan slechts worden beperkt wanneer alle betrokken organisaties en personen hoge prioriteit geven aan hun inzet voor het opstellen van het WP24, in de vorm van tijdige (tekst-)bijdragen, aanwezigheid bij vergaderingen en overige betrokkenheid. BIJ12 faciliteert deze prioritering onder andere door de termijnbewaking van het project maar is daarbij uiteraard afhankelijk van de inzet van de overige betrokkenen.

4 Keuzes en aannames

In januari 2023 is bestuurlijk besloten om het Interprovinciaal wolvenplan uit 2019 aan te vullen met een Addendum en aangepaste interventierichtlijnen. Ook besloot de toenmalige BAC VP de facto dat na ongeveer één jaar een nieuw volledig geactualiseerd Interprovinciaal wolvenplan zou worden vastgesteld, zoals nu voorzien voor december 2024. Het addendum en de aangepaste interventierichtlijnen zijn op 13 april 2023 bestuurlijk vastgesteld.

Het nieuwe wolvenplan en de Interventierichtlijnen worden geschreven door BIJ12, met input van provincies en het ministerie van LNV. Daarbij geldt de aanname en verwachting dat iedere betrokken organisatie en persoon zich constructief inzet om het wolvenplan tijdig gereed te krijgen. Ook moet kunnen worden gerekend op desgewenste financiële en formatieve capaciteit.

5 Organisatie en communicatie

5.1 Verantwoordelijkheden

De projectleider is verantwoordelijk voor het geheel als het gaat om de planning en de inhoudelijke afwerking van het WP24. Deze wordt daarbij bijgestaan door de projectassistent die een deel van de praktische uitvoering op zich neemt.

De projectleider is voorzitter van de IPO-Wolvenwerkgroep.

De projectleider en projectassistent vormen samen met andere betrokken BIJ12-medewerkers het 'BIJ12-team' van dit project. Dit team is onder andere verantwoordelijk voor het aanleveren van de stukken voor relevante besprekingen in IPO-verband (WWG, IPO-WGNW, AAC LG en BAC LG). Ook zorgt het team voor de tussentijdse reflectie op het project en levert tekstuele en redactionele bijdragen aan het WP24.

Verschillende leden van de Wolvenwerkgroep zijn verantwoordelijk voor inhoudelijke tekstuele bijdragen aan het WP24 voor zover vastgesteld en met hen afgesproken (zie 6: Stappenplan en planning).

5.2 Communicatie

In de maandelijkse bijeenkomsten van de WWG wordt steeds de voortgang van het project en inhoudelijke ontwikkeling van de tussentijds voltooide deelprojecten besproken (zie 6: Stappenplan en planning). De WWG overlegt steeds of een bepaald onderwerp verder besproken dient te worden in de IPO-beleidsweg.

Het LOW wordt betrokken en krijgt de gelegenheid om te adviseren over maatschappelijk relevante onderwerpen van het WP24.

Op verzoek van de BAC LG wordt voor hen een informatieve bijeenkomst georganiseerd door IPO en BIJ12. Tijdens die bijeenkomst wordt speciaal stilgestaan bij de planning en onderwerpen van het project WP24.

De oplevering van het eindresultaat WP24 wordt verzorgd door de communicatiemedewerkers van IPO en BIJ12.

6 Stappenplan en planning

PL	=	Projectleider: 5.1.2.e
PA	=	Projectassistent: 5.1.2.e
BIJ12-team	=	Leden van het projectteam namens BIJ12-Faunazaken: 5.1.2.e 5.1.2.e per, 5.1.2.e (NiNB), 5.1.2.e 5.1.2.e en 5.1.2.e (BIJ12-Communicatie)
WWG	=	Wolvenwerkgroep (als taakgroep van IPO-WGNW)
AAC LG	=	Ambtelijke adviescommissie Landelijk Gebied
BAC LG	=	Bestuurlijke adviescommissie Landelijk Gebied
LOW	=	Landelijk Overleg Wolf

Wat	Wie	Wanneer
Fase 1: Opzet project		
Opstellen concept plan van aanpak en feedbackronde leden BIJ12 Tafel Kennis & Advies	BIJ12-team	11 jan 2024 (Tafel K&A)
Vaststellen concept plan van aanpak met de leden van Wolvenwerkgroep en BIJ12 Tafel Kennis & Advies		25 jan (agendastuk aanleveren 18 jan)
Mededeling PvA in IPO-WGNW (hamerstuk)		8 feb (deadline agendastukken 25 jan)
Fase 2: Vaststellen inhoudsopgave WP24		
Inhoudsopgave bespreken met IPO WWG	PL	25 jan
Feedback verwerken en aangepaste inhoudsopgave vaststellen	BIJ12-team	29 jan
Inhoudsopgave meedelen in LOW	PL	31 jan
Fase 3: Uitwerken deelonderwerpen WP24		
Rol van gemeentes	Rapport opleveren	VNG
	Samenvatting rapport VNG voor in WP24	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e
Onderzoeksresultaten: Adviesrapport Habitatsgeschiktheidsanalyse	Opleveren van rapport	5.1.2.e
	Samenvatting rapport LNV voor in WP24	5.1.2.e
Onderzoeksresultaten: 'Adviesrapport Populatieontwikkeling wolf'	Onderzoek opzetten en (laten) uitvoeren	5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e
	Samenvatting rapport voor in WP24	5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e
Staatssteun: samenvatting vraagstuk en voorstel beleidsregel tegemoetkoming wolvenschade	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e van 5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e	22 feb (t.b.v. WWG 29-2)
Voorstel Landelijk Informatiepunt Wolf	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	12 mrt (t.b.v. WWG)

Communicatieplan/-paragraaf wolf		5.1.2.e 5.1.2.e - 5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e	19 mrt) 12 mrt (t.b.v. WWG 19 mrt)
Bijwerken hoofdstuk 'Juridische aspecten' (incl. verwerken 'handelingsperspectief burgemeesters' VNG)		5.1.2.e van 5.1.2.e & 5.1.2.e van Asch	
Nadere uitwerking van de interventierichtlijnen		5.1.2.e (NB), 5.1.2.e 5.1.2.e (DRN), 5.1.2.e 5.1.2.e (FLV), 5.1.2.e van 5.1.2.e	
Onderzoeksresultaten hybridewolf: samenvatting voor in WP24		5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e - 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	
Onderzoeksresultaten: 'Achtergrondrapport analyse predatie op runderen en paarden en preventie daarvan'	Opleveren rapport en <i>factsheet</i> 5.1.2.e	5.1.2.e 5.1.2.e	31 maart
	Samenvatting rapport voor in WP24	5.1.2.e & 5.1.2.e	11 apr (t.b.v. WWG 18-4)
Uitkomsten verkenning van wolf-inclusieve pakketten (of beschrijven in WP24 welke stappen ondernomen zijn of worden)		5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e & 5.1.2.e	
Aanpassingen 'Richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren' BIJ12		5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e & 5.1.2.e	
Internationaal wolvenplan		5.1.2.e (LNV) & 5.1.2.e 5.1.2.e	7 mei (t.b.v. WWG 14-5)
Wolvendialoog		5.1.2.e	
Suggesties actieve wolvenbeschermingsmaatregelen			
Nadere duiding langetermijnperspectief wolf in NL			
Samenvatting van het 5.1.2.e		5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e & 5.1.2.e	6 jun (t.b.v. WWG 13-6)
Beleidslijn Natuurbegrazers		5.1.2.e 5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e & 5.1.2.e 5.1.2.e- 5.1.2.e	6 jun (t.b.v. WWG 13-6)
Kuddebeschermingshonden		5.1.2.e	
Omgang met recreatie		5.1.2.e	
Fase 4: Samenstellen herzien WP24 (integrale herziening)			
Invoegen deelonderwerpen uit fase 3		BIJ12-team	30 jun
Eerste ronde integrale tekstuele wijzigingsvoorstellen		BIJ12-team & Communicatie	31 jul (t.b.v. oplevering)

Verwerken consequenties 'Adviesrapport Populatieontwikkeling Wolf'	5.1.2.e	concept 1-8 aan leden WWG)
Integrale herziening n.a.v. de Omgevingswet	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	
Tweede ronde integrale tekstuele wijzigingsvoorstellen	5.1.2.e & 5.1.2.e van Nimwegen	
Aanleveren voor feedback vanuit IPO & LNV	BIJ12-team	
Feedbackronde(s) IPO & LNV	5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e	15 jul
Aanleveren voor feedback aan WWG	BIJ12-team	1 aug
Feedbackronde(s)	WWG	3 sep
Feedback verwerken	BIJ12-team	17 sep
Fase 5: Vaststellen WP24 in beleidsweg		
WP24 tekstueel als agendastuk naar WWG	BIJ12-team	17 sept
WWG stelt vast	IPO-WWG	24 sep
Opmaak WP24 vaststellen	Communicatie	3 okt
Opstellen aanbiedingsmemo (discussie-, advies- of keuze-memo) voor WGNW	BIJ12-team	3 okt
WP24 met aanbiedingsmemo als agendastuk naar WGNW		3 okt
WGNW stelt vast	IPO-WGNW	17 okt
Bijstellen memo voor AAC	BIJ12-team	30 okt
Aanleveren memo + WP24 aan AAC LG		30 okt
AAC stelt vast	AAC	13 nov
Bijstellen memo voor BAC	BIJ12-team	14 nov
Aanleveren memo + WP24 aan BAC LG		14 nov
BAC stelt vast	BAC	5 dec
Fase 6: Voorbereiden oplevering		
Planning oplevering vaststellen	Communicatie	17 sept
Aanbiedingsmoment publicatie	Communicatie + BIJ12-team	31 dec
Publicatie WP24 + persbericht	Communica- tie	6 dec

7 Raming kosten en inzet

Dit project vereist geen andere kosten dan zijn voorzien in de reguliere budgetten van het IPO en verschillende BIJ12-units. Voor zover bij de deelonderwerpen sprake is van uitbestede projecten, is ook in die kosten voorzien door de opdrachtgevers (LNV, provincies, BIJ12-onderzoeksbudget).